Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 1 Warszawa, 1 stycznia 1936 r. ROK VI.

NOTARJAT - HIPOTEKA

ORGAN
ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW NOTARJATU
I HIPOTEKI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Czasopismo poświęcone sprawom ustrojowym i zawodowym notarjatu i hipoteki.

TREŚĆ:

Tadeusz Wojciechowski

Nowa taksa notarjalna

Z dniem 1 stycznia 1936 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 listopada 1935 roku o wynagrodzeniu notarjuszów, zamieszczone w Nr. 84 Dz. U. R. P. z dn. 21 listopada 1935 r., poz. 517, i wydane na podstawie art. 5 pkt. 2) Prawa o notarjacie.

Przypadek czy też dobry los zrządził, iż nowa taksa notarjalna ukazuje się w dwa lata po wydaniu Prawa o notarjacie, lecz tak samo w Nr. 84 Dziennika Ustaw, co i rzeczone prawo; uważajmy to więc za dobry omen i miejmy nadzieję, iż pod opieką nowej taksy, jednolitej dla całego notarjatu polskiego, zdołamy sprostać naszym zadaniom ku zadowoleniu obywateli kraju. Zanim przejdziemy do rozpatrzenia nowej taksy z punktu widzenia praktycznego jej zastosowania, chciałbym pokrótce wyłożyć podstawowe jej zasady. I tak: Nowa taksa przewiduje wynagrodzenie: stosunkowe lub stałe, pełne lub ułamkowe, minimalne i maksymalne, obniżone i podwyższone, częściowe i mieszane. Dalej, wprowadzono podstawowe stawki wynagrodzenia stosunkowego w zależności od wartości przedmiotu, które dla czynności drobniejszych o pełnem lub ułamkowem wynagrodzeniu zostały obniżone z dotychczasowego minimum 30 złotych na minimum: do 1000 złotych włącznie — 20 złotych, ponad 1000 do 1500 złotych włącznie — 25 złotych a dopiero ponad 1500 złotych — 30 złotych. Nowa taksa ustanawia sposób wyliczania wynagrodzenia: przy wartości przedmiotu do 10000 złotych końcówki w jednostkach lub dziesiątkach złotych zaokrągla się wzwyż do pełnej setki (np. 302 zł. zaokrąglić należy do 400 zł., 1487 zł. — do 1500 zł., 9901 zł. — do 10000 zł.), natomiast przy wartości przedmiotu ponad 10000 złotych końcówki w jednostkach, dziesiątkach lub setkach złotych zaokrągla się wzwyż do pełnego tysiąca (np. 10001 zł. zaokrąglić należy do 11000 zł., 22034 zł. — do 23000 zł., 52173 zł. — do 53000 zł. i t. d.).

Wyłania się pytanie, czy powyższe zaokrąglenia należy stosować również i do końcówek groszowych, z uwagi na to, że przepis powyższy głosi „każde rozpoczęte 100 złotych.... każde rozpoczęte 1000 złotych....". Np: Wartość przedmiotu wynosi 5600 zł. 89 gr., czy należy zaokrąglić do 5700 zł., wartość przedmiotu wynosi 25000 zł. 90 gr., czy należy zaokrąglić do 26000 zł. Sądząc z literalnego brzmienia przepisu należałoby odpowiedzieć formalnie tak, życiowo jednak jest to nie do pomyślenia, gdyż trudno przypuszczać, aby klijent za kilkudziesięciogroszową np. końcówkę chciał płacić conajmniej 1 zł. 50 gr.

W przedmiocie końcówek groszowych samego wynagrodzenia, § 5 taksy stanowi, iż kańcówkę do 25 gr. włącznie odrzuca się, końcówkę ponad 25 gr. do 50 gr. zaokrągla się wzwyż do 50 gr., końcówkę ponad 50 gr. zaokrągla się do pełnej złotówki.

Nowością jest ustanowienie wynagrodzenia stosunkowego za akty: ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego, zwolnienia nieruchomości od obciążeń, zrzeczenia się prawa, potwierdzenia dopełnienia zobowiązań, przystąpienia do oświadczenia zawartego w spisanym już akcie i t. d., za które według dotychczasowej taksy pobierało się wynagrodzenie stałe 30 zł.; dalej, postanowienia § 19 taksy, według którego *za akt,* zawierający czynność główną i czynności uboczne

między temi samemi osobami, dotyczące tego samego przedmiotu i pozostające w takim stosunku, że czynność uboczna nie mogłaby istnieć bez czynności głównej, taksę należy pobierać za czynność główną, np.: za akt sprzedaży nieruchomości z resztą szacunku w wekslach, zabezpieczonych kaucją hipoteczną na tej nieruchomości, taksę należy pobrać jedynie za sprzedaż, natomiast, gdy za zapłatę tych weksli poręcza nadto osoba trzecia, to taksę należy pobrać za sprzedaż oraz za poręczenie, gdyż, aczkolwiek poręczenie jest czynnością uboczną, wynikającą z czynności głównej (sprzedaży nieruchomości), stanowi ono jednak czynność, zawartą *nie między temi samemi osobami* (nie między zbywcą a nabywcą, a między zbywcą i osobą trzecią). Jeżeli akt zawiera kilka odrębnych czynności (poszczególne czynności dotyczą różnych przedmiotów) między temi samemi osobami, to, jeżeli czynności te podlegają jednej stawce, wartość wszystkich przedmiotów zlicza się i taksę należy pobrać jak od jednego przedmiotu, skutkiem czego klijent korzysta w tym wypadku z degresji w taksie, jeżeli natomiast czynności te podlegają różnym stawkom, taksę należy pobrać odrębnie od każdej czynności. *Pierwszy przykład:* akt zawiera sprzedaż przedsiębiorstwa za 100.000 zł., dzierżawę nieruchomości za 50.000 zł. i umowę o dostawę na 40.000 zł., wszystko między temi samemi osobami (mam tu na uwadze istotną tranzakcję między temi osobami w sposób powyższy łączącą się, a nie spekulowanie na oszczędności w taksie), to, wobec tego, że czynności te podlegają pełnemu wynagrodzeniu według jednej stawki, taksa będzie jedna od łącznej sumy 100.000 + 50.000 + 40.000 = 190.000 zł., czyli 1.070 zł., miast, według dotychczasowych zasad, 710 + 410 + 350 = 1470 zł. *Drugi przykład:* akt zawiera sprzedaż przez A na rzecz B połowy jego nieruchomości za 100.000 zł. i pożyczkę przez A od B złotych 100.000, z zabezpieczeniem na drugiej połowie, to wobec tego, że za sprzedaż należy się pełna taksa, a za pożyczkę — w połowie, taksę należy pobrać za sprzedaż 710 zł. i za pożyczkę 355 zł. Wreszcie, jeżeli akt zawiera kilka czynności jednego typu, lecz między różnemi osobami, taksę należy pobierać od każdej czynności zosobna. Typowym przykładem będą akty parcelacyjne, zbiorowe od kilku osób pożyczki, kilka darowizn, kilka ustępstw pierwszeństwa hipotecznego i t. d., lecz np.: sprzedaż jednej nieruchomości kilku osobom w różnych częściach pod ten przepis nie podpada, a stanowi jedną czynność.

Przepis § 30 nowej taksy wprowadza dość ważną zmianę w wynagrodzeniu notarjusza za akty Skarbu Państwa, oraz instytucyj, zakładów i przedsiębiorstw państwowych i t. d., gdyż uchylone zostało dotychczasowe maximum tego wynagrodzenia 2.000 złotych, a ustalono jedynie: normalne stawki dla aktów do 10.000 zł. a od nadwyżki 1/4 część stawek normalnych.

Nowością jest również przepis § 31 taksy, stanowiący o zwrocie notarjuszowi wszelkich wydatków, poniesionych przez niego z powodu wykonywania czynności lub wyłożonych przez niego przy wykonywaniu danego zlecenia.

Dla terenu b. Kongresówki i Kresów Wschodnich nowy przepis zawiera § 32 pkt. 3 taksy, stanowiący wynagrodzenie po 1 zł. 50 gr. za każdą zaprojektowaną treść hipoteczną czy to przy akcie, czy też przy wniosku z aktu swego. W ten sposób kończy swój żywot znamienny art. 6 poprzedniej taksy, który przyczyniał niemało kłopotów kancelarjom lecz niemniej i klijentom. Sprawę załatwiono słusznie, spodziewać się tylko należałoby, iż treści hipoteczne niektórych instytucyj, już dziś niejednokrotnie urastające do rozmiarów „małego elaboratu", przez wprowadzenie powyższego wynagrodzenia nie nabiorą większej „objętości". Nie omawiam tu kwestji obniżenia niektórych stawek za poszczególne czynności, gdyż wyniknie to przy praktycznem rozpatrywaniu taksy, chcę jedynie zaznaczyć, że za obniżenie stawki za czynności drobne do 1.500 zł., tudzież za scalenie taksy w § 19, notarjat otrzymał rekompensatę w postaci drobnej podwyżki za akty na większe sumy. Miejmy nadzieję, iż taki stan rzeczy nie bardzo ujemnie wpłynie na dość „mizerną" już obecnie „dochodowość" tak zwanych małych kancelaryj, a w szczególności kancelaryj prowincjonalnych, chyba, że od Nowego Roku zacznie się „generalna ucieczka" aktów na większe sumy, jak to miało miejsce do niedawna przy spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie akty zawiązania tych spółek „przeważnie" opiewały na kapitał zakładowy w „najniższej dozwolonej wysokości" 2.000 złotych, chociaż z założenia samego przedsiębiorstwa jasno wynikało, że kapitał potrzebny jest w wysokości conajmniej 20.000 czy więcej złotych.

Istnieje coprawda taksa podwyższona z § 27 dla aktów wymagających wyjątkowo dużego nakładu pracy i czasu, lecz samo założenie tego przepisu, jak również i warunki życia gospodarczego nakazują stosować taksę podwyższoną bardzo oględnie.

Zmieniono również w § 28 dotychczasowe zasady wynagrodzenia dodatkowego za czynności dokonane poza kancelarją, a które z natury swej mogłyby się odbyć w kancelarji, ustanawiając, zamiast dotychczasowej jednej stawki 25 zł., podwyższenie podstawowej stawki za daną czynność o 1/4 część, z jednoczesnem ograniczeniem maximum do 50 zł. i minimum: 10 zł. za akt lub protokół i 5 zł. za poświadczenie, a nadto obniżając tak zwane „godzinowe" z 8 zł. na 6 zł. za czas w porze dziennej między 7 a 21 i z 15 zł. na 10 zł. w porze nocnej — za każdą godzinę poza kancelarją, z jednoczesnem ograniczeniem maximum tego wynagrodzenia do 100 zł. za czas w ciągu doby.

Podkreślić należy z całem uznaniem, iż przepis § 18 pkt. 1) nowej taksy przeciął ostatecznie dość „bolesne" nieraz nieporozumienia w przedmiocie wynagrodzenia za sporządzenie protokółów walnych zgromadzeń spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, stanowiąc wyraźnie minimum 100 zł., o ile nie umówiono wyższego wynagrodzenia, zamiast dotychczasowego niewyraźnego „100 zł., o ile nie umówiono się *inaczej?*".

Pozostaje do omówienia kwestja wynagrodzenia za sporządzenie spisów inwentarzy majątku spadkowego na zasadzie przepisów U. P. C., oraz spisów inwentarzy majątku na zasadzie przepisów Prawa Upadłościowego — na terenie b. Kongresówki i Kresów Wschodnich. Przyjść należy do przekonania, iż wy-

nagrodzenie za tego rodzaju czynności normowane być winno według § 13 taksy, to jest wynosi połowę wynagrodzenia stosunkowego, a to z uwagi na analogiczny przepis z § 33 taksy dla b. zaboru austrjackiego.

Kończąc ogólne uwagi o nowej taksie, zaznaczyć należy, iż czyni ona naogół zadość potrzebom naszego życia gospodarczego, bez zbytniej krzywdy dla notarjatu, słowem jest słuszna i celowa, co jednak nie zadowoli, rzecz prosta, wszystkich malkontentów, którzy nie przestaną nadal wysuwać demagogicznych haseł, nawołując do pauperyzacji notarjatu, przez co zapominają czy chcą zapomnieć świadomie o roli i zadaniach instytucyj zaufania publicznego, mającej wyłącznie na celu spokojny i pewny obrót dobrami gospodarczemi obywateli kraju.

Przechodząc z kolei do rozpatrzenia praktycznego zastosowania nowej taksy, na wstępie zaznaczyć należy, iż § 2 ustala podstawowe stawki wynagrodzenia stosunkowego, według których pobiera się bądź p e ł n e wynagrodzenia, bądź też u ł a m k o w e. Gdybyśmy chcieli przedstawić schematycznie rozpiętość tych stawek, przedstawiałaby się ona w sposób następujący:

1)	do 1.000 zł. włącznie	20 zł.
2)	ponad 1.000 zł. do 1.500 zł. włącznie	25 zł.
3)	ponad 1.500 zł. do 2.000 zł. włącznie	30 zł.
4)	ponad 2.000 zł. do 10.000 zł. włącznie, za pierwsze 2.000 zł. . . .	30 zł.
	a od nadwyżki, za każdą pełną lub zaczętą setkę po 1 zł. . . .	
5)	ponad 10.000 zł. do 40.000 zł. włącznię, za pierwsze 10.000 zł. . . .	110 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 8 zł. . . .	
6)	ponad 40.000 zł. do 100.000 zł. włącznie, za pierwsze 40.000 zł. . . .	350 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 6 zł. . . .	
7)	ponad 100.000 zł. do 300.000 zł. włącznie, za pierwsze 100.000 zł. . . .	710 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 4 zł. . . .	
8)	ponad 300.000 zł. do 600.000 zł. włącznie, za pierwsze 300.000 zł. . . .	1.510 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 3 zł. . . .	
9)	ponad 600.000 zł. do 1.000.000 zł. włącznie, za pierwsze 600.000 zł. . . .	2.410 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 2 zł. . . .	
10)	ponad 1.000.000 zł., za pierwszy 1.000.000 zł.	3.210 zł.
	a od nadwyżki, za każdy pełny lub zaczęty tysiąc po 1 zł. . . .	

Zaznaczyć należy, iż w myśl § 4, zdanie pierwsze, wynagrodzenie musi być pobierane według zasad przewidzianych w ustawie stemplowej, a zatem wprzód musi być określona czynność do wymiaru stempla a następnie według tego określenia pobrane wynagrodzenie. Poprzednia taksa przepisu tego nie zawierała i dlatego też zdarzało się nieraz, iż za czynność pobierano wynagrodzenie według innych zasad a stempel wymierzano — według innych.

Wyżej wyliczone stawki stanowią, w myśl § § 8 i 14 taksy, pełne wynagrodzenie stosunkowe za sporządzenie następujących aktów:

I) zbycia (a więc ostatecznej sprzedaży lub zamiany) nieruchomości, przedsiębiorstwa i lasu na wyrąb, II) działu, III) darowizny, IV) dzierżawy, V) umowy o dostawy i wykonanie robót, VI) zawiązanie spółki, VII) przelewu praw spadkowych.

Te tylko rodzaje czynności podlegają pełnej stawce i interpretacja rozszerzająca jest niedopuszczalna. Jednakże przyjąć należy, że dotyczy to powyższych rodzajów czynności, sporządzanych zarówno według Kodeksu Zobowiązań, jak i Kodeksu Handlowego, jak np. jeżeli chodzi o zawiązanie spółki, dotyczy to zarówno spółek handlowych, jak i spółki cichej, tudzież spółki według K. Z., jeżeli chodzi o dział, to trzeba mieć na względzie zarówno dział nieruchomości, jak i dział innych rzeczy lub praw majątkowych i t. d. Natomiast za umowę najmu nie można pobrać tak jak za umowę dzierżawy, gdyż pełna stawka wyraźnie jest przewidziana tylko dla dzierżawy, a K. Z. odróżnia najem od dzierżawy, wobec czego za umowę najmu, choćby z większym nakładem pracy niż przy dzierżawie, należy pobrać według § 13 połowę stawki przy ewentualnem zastosowaniu § 27 taksy.

Nowa taksa wyeliminowała z dotychczasowej pełnej stawki układy pojednawcze i ugody, za które również należy pobierać wynagrodzenie według § 13 z ewentualnem zastosowaniem § 27, o czem będzie mowa niżej.

Jeżeli jedną z czynności, wymienionych w § 8 taksy, sporządzono w formie dokumentu prywatnego, na którym ma być poświadczona własnoręczność podpisu lub odcisku palca, to wynagrodzenie za takie poświadczenie w myśl § 21, pkt. 1) a) taksy, wynosi 1/10 pełnej stawki, *nie mniej jednak niż 3 złote i nie więcej niż 100 złotych.*

A więc za poświadczenie na powyższych dokumentach:

a)	na sumę do 2.000 zł. włącznie wynagrodzenie wynosi	3 złote
b)	na sumę ponad 2.200 zł. do 2.500 zł.	3 zł. 50 gr.
„ „ „	2.500 zł. do 3.200 zł.	4 zł.
„ „ „	3.200 zł. do 3.500 zł.	4 zł. 50 gr.
„ „ „	3.500 zł. do 4.200 zł.	5 zł.
„ „ „	4.200 zł. do 4.500 zł.	5 zł. 50 gr.
	i t. d. aż do sumy 10.000 zł. włącznie;	
c)	na sumę ponad 10.000 zł. do 11.000 zł.	12 zł.
„ „ „	11.000 zł. do 12.000 zł.	13 zł.
„ „ „	12.000 zł. do 13.000 zł.	13 zł. 50 gr.
„ „ „	13.000 zł. do 14.000 zł.	14 zł.
„ „ „	14.000 zł. do 15.000 zł.	15 zł.
„ „ „	15.000 zł. do 16.000 zł.	16 zł.
„ „ „	16.000 zł. do 17.000 zł.	17 zł.
„ „ „	17.000 zł. do 18.000 zł.	17 zł. 50 gr.

Wobec zamieszczenia powyższego, aktualnego artykułu: „Nowa Taksa Notarjalna" pióra kol. Tadeusza Wojciechowskiego, dalszy ciąg pracy tegoż autora o Kodeksie Handlowym odkładamy do następnego numeru.

na sumę ponad	18.000 zł. do 19.000 zł.	18 zł.	
i t. d. aż do sumy	40.000 zł. włącznie;		
d) na sumę ponad	40.000 zł. do 42.000 zł.	36 zł.	
„ „ „	42.000 zł. do 43.000 zł.	37 zł.	
„ „ „	43.000 zł. do 44.000 zł.	37 zł.	50 gr.
„ „ „	44.000 zł. do 45.000 zł.	38 zł.	
„ „ „	45.000 zł. do 47.000 zł.	39 zł.	
i t. d. aż do sumy	100.000 zł. włącznie.		
e) na sumę ponad	100.000 zł. do 101.000 zł.	71 zł.	50 gr.
„ „ „	101.000 zł. do 103.000 zł.	72 zł.	
„ „ „	103.000 zł. do 105.000 zł.	73 zł.	
„ „ „	105.000 zł. do 106.000 zł.	73 zł.	50 gr.
„ „ „	106.000 zł. do 108.000 zł.	74 zł.	

i t. d. do sumy 172.000 zł., ponad którą wynagrodzenie wynosi stale 100 złotych. Nadto na dokumentach tych we wszystkich wypadkach za poświadczenie każdego następnego podpisu lub odcisku palca należy się po 2 złote.

W myśl §§ 9, 13 i 14 taksy, połowę wynagrodzenia stosunkowego, według wyżej pod punktami od 1) do 10) wyliczonych stawek, należy się za sporządzenie następujących aktów (umów) w przedmiocie:

administracji poręczającej, ajencyjnej umowy, zapisania kaucji, alimentów, dożywocia, majątkowej umowy małżeńskiej, nie wyłączając umowy przedślubnej, spisu inwentarzy, umowy ekspedycyjnej, komisu, kredytu, najmu, obligów (pożyczek), gwarancji, oferty, opcji, poddzierżawy, podnajmu, polubownych ugód, pojednawczych układów, poręczenia, przerachowania, przelewu, przedwstępnych umów, przekształcenia spółki, przewozu, przyrzeczenia, punktacji, renty, rękojmi, rozwiązania spółki, rozwiązanie umowy, w całości lub częściowo wykonanej, sprzedaży według K. Z. i K. H., zapisu na sąd polubowny, wspólności dróg, ściany etc., wydawniczej umowy, wypłaty pożyczek, umów o dzieło, naukę, pracę etc., umów składu, użyczenia, użytkowania, używania, zastawu, zamiany, zbycia, zlecenia i t. p., przyczem stawki wymienione pod punktami 1), 2) i 3) należą się w całości, stawki zaś od pkt. 4) do 10) — w połowie, z tem, że podwyższanie wynagrodzenia rozpocznie się dopiero od sumy 5.100 złotych wzwyż.

Tak samo za poświadczenie podpisu lub odcisku palca na dokumencie prywatnym, zawierającym jedną z wymienionych wyżej czynności, wynagrodzenie wynosi w myśl § 21 pkt. 1) a) taksy, 1/10 wynagrodzenia, ustanowionego dla tego rodzaju czynności, sporządzonych w formie aktu notarjalnego, czyli, że wynagrodzenie to wynosi połowę stawek, wyżej pod punktami a), b), c), d) i e) wymienionych, z zastrzeżeniem tak samo minimum 3 zł. i maximum 100 zł., z tem jednakże, iż podwyższenie stawek wynagrodzenia ponad 3 zł. rozpocznie się dopiero od sumy 5.600 zł. i skończy się przy sumie 464.000 zł.

Wszystkie dotychczas wymienione czynności bywają zasadniczo oznaczone sumą, zdarza się jednak, iż wartość przedmiotu umowy oznaczona jest nie sumą a procentowo. Wówczas wynagrodzenie winno być ustalone, w myśl § 26 taksy, w drodze umowy z klijentem, jeżeli zaś umowy nie zawarto, wynagrodzenie wynosi, w zależności od nakładu pracy, od 10 zł. do 200 zł., przyczem w razie sporu co do odpowiedniej wysokości, wynagrodzenie ustala, zgodnie z art. 34 pkt. 3) Prawa o notarjacie, Rada Notarjalna.

W myśl § 10 taksy, za sporządzenie aktu rozporządzenia ostatniej woli wynagrodzenie wynosi 1/4 stawek wyżej pod punktami od 4) do 10) wymienionych, natomiast stawki pod punktami 1), 2) i 3) należą się w całości, podwyższanie wynagrodzenia zaś ponad to minimum rozpocznie się dopiero od sumy 12.000 złotych.

Za akt rozporządzenia ostatniej woli bez określenia wartości przedmiotu należy się, w myśl § 15 punkt 3) taksy, 50 zł.

Za akt odwołania rozporządzenia ostatniej woli bez określenia wartości przedmiotu — 30 zł. (§ 17 pkt. 2-a taksy), na określoną sumę, do 1.000 zł. — 20 zł., do 1.500 zł. — 25 zł., ponad 1.500 zł. — 30 zł. (§ 17, ostatni ustęp, i § 14 taksy).

Za sporządzenie protokółu przyjęcia pisemnego rozporządzenia ostatniej woli (testament mistyczny) wynagrodzenie wynosi 50 zł. (§ 17, pkt. 3-b taksy).

Za sporządzenie aktu pokwitowania łącznie z zezwoleniem wykreślenia zabezpieczenia hipotecznego, wynagrodzenie wynosi, w myśl § 11 taksy, 1/5 stawek pełnego wynagrodzenia, podanych pod pkt. od 4) do 10), przyczem najniższe wynagrodzenie, w myśl § 14, ustęp ostatni, taksy, wynosi 20 zł., a podwyższanie wynagrodzenia rozpoczyna się dopiero od sumy 11.000 zł. Dodać należy, że wynagrodzenie powyższe dotyczy tak pokwitowań hipotecznych, jak i niehipotecznych, na co wskazuje wyraz „łącznie....“ a co ma oznaczać jedynie, iż za zezwolenie na wykreślenie oddzielne wynagrodzenie nie należy się. Za poświadczenie podpisu lub odcisku palca na prywatnym dokumencie pokwitowania wynagrodzenie wynosi, w myśl § 21 pkt. 1) a) taksy, 1/10 wyżej określonego wynagrodzenia za sporządzenie aktu, czyli, że wynagrodzenie to wynosi 1/5 stawek, wyżej pod punktami c), d) i e) wymienionych, z zastrzeżeniem tak samo minimum 3 zł. i maximum 100 zł., z tem jednakże, iż podwyższanie stawek wynagrodzenia rozpocznie się dopiero od sumy 16.000 zł. i skończy się przy sumie 2.790.000 zł.

Wreszcie, w myśl § 12 taksy, przypada wynagrodzenie w wysokości 1/10 pełnego wynagrodzenia stosunkowego za następujące czynności:

1) za akt, stanowiący podstawę wpisu ostrzeżenia (czyli zabezpieczenia roszczenia do hipoteki, mającej się ustanowić), zastrzeżenia (czyli pierwszeństwa dla innej hipoteki przed hipoteką już wpisaną), adnotacji (czyli zastrzeżenia mającej być wciągniętą hipoteki lub jej przelewu względnie wykreślenia albo obciążenia) — pierwsze dwa według przepisów hipoteki pruskiej i niemieckiego kod. cyw., ostatnie zaś (adnotacja) według przepisów hipoteki austrjackiej i austr. kod. cyw.,

2) za akt wykreślenia kaucji hipotecznej (hipoteki zabezpieczającej),

3) za akt ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego lub zwolnienia nieruchomości od obciążeń,

4) za akt przystąpienia uczestników do oświadczenia zawartego już w spisanym akcie (jak np. akceptacja umowy, zawartej przez osobę nieupoważnioną, przystąpienie do spółki już istniejącej i t. d.).

Minimum wynagrodzenia za powyższe czynności, według § 14, ust. ostatni, taksy, wynosi 20 zł., za czynność ad 4) maximum wynosi 50 zł., a za ustąpienie pierwszeństwa wynagrodzenie oblicza się, w

myśl § 4, ust. ostatni, taksy, od niższej sumy pozycji bądź posuwającej się, bądź ustępującej, w zależności, która z nich jest niższa. Jeżeli wartość przedmiotu nie jest określona sumą pieniężną, to wynagrodzenie, w myśl § § 15 i 17 taksy, jest stałe i wynosi:

za ustąpienie pierwszeństwa lub zwolnienie od obciążeń — 15 zł., za przystąpienie do oświadczenia — 30 złotych.

Pozostałyby jeszcze do omówienia stałe stawki wynagrodzenia za akty, poświadczenia i inne czynności, są one tak jasno sformułowane, że nie budzą żadnych wątpliwości. Poprzestaniemy więc na tem, zaznaczając jedynie, iż obniżone zostały następujące stawki: 1) za wypisy lub odpisy aktów lub protokółów, przy wartości przedmiotu do 500 zł. z 2 zł. za stronicę na 1 zł., a minimum z 5 zł. na 3 zł., 2) za wszystkie poświadczenia podpisu, odcisku palca lub zgodności wyciągu z ksiąg handlowych stałe stawki z 5 względnie 4 zł. na 3 zł., natomiast za poświadczenia: podpisu na wekslach w związku ze sporządzonym aktem — 1 zł., za poświadczenie odpisu dokumentu po 1 zł. za każdą stronicę (25 wierszy pisma po 45 liter w wierszu), lecz minimum obniżono z 5 zł. na 3 zł., 3) za zaofiarowanie zapłaty obniżono z 20 zł. na 15 zł., pozostawiając dodatek 0,1% od zaofiarowanej sumy w tej samej wysokości. Wreszcie zaznaczyć należy, iż nowa taksa obniża wynagrodzenie za pełnomocnictwa: szczególne z 15 zł. na 10 zł. i ogólne z 25 zł. na 20 zł., oraz za przechowanie dokumentu z 6 zł. za kwartał na 5 zł., natomiast reguluje słusznie i wprowadza nowość co do wynagrodzenia za protokóły stawiennictwa, niestawiennictwa i odpowiedzi strony wzywanej, ustanawiając wynagrodzenie stronicowe (5 zł. za str.) w zależności od objętości protokółu (§ 21 pkt. 5) a) b) i §22 pkt. 3) i ustęp ostatni, taksy), i na zakończenie, iż dla b. Kongresówki i Kresów Wschodnich nowością jest przepis § 25 taksy o wynagrodzeniu za przyjęcie, przechowanie i złożenie w sądzie dokumentów, pieniędzy lub papierów wartościowych, gdyż przepisy takie zawierały jedynie taksy dla b. zaborów niemieckiego i austrjackiego.

Karol Werkowski.

Kodeks zobowiązań w praktyce notarjalnej

(ciąg dalszy)

DZIERŻAWA.

Kilka słów wstępnych.

Dzierżawa pod rządem Kodeksu Napoleona była jednym z rodzajów umów najmu. Do umów najmu należały wtedy: najem domów i ruchomości, czyli tak zwany najem zwykły, najem nieruchomości ziemskich, zwany dzierżawą, najem pracowników, najem przedsiębiorców robót z kosztorysu lub na ryczałt, najem w pacht z kilku odmianami oraz najem przewożących lądem i wodą. W ten sposób jednem wspólnem mianem najmu (art. 1708-1831) objęte były zarówno umowy, zawierające zobowiązania dania, jak i umowy, zawierające zobowiązania czynienia czegoś, czyli, jak w danym razie, umowy, zobowiązujące do dania używania rzeczy na pewien czas i za pewną cenę, jak i umowy, zobowiązujące do świadczenia pewnych usług za wynagrodzeniem.

Powyższy stan rzeczy uległ w Kodeksie zobowiązań gruntownej zmianie. Najem zwykły wraz z zbliżoną do niego dzierżawą, rozciągniętą przytem na inne jeszcze, poza nieruchomościami ziemskiemi, objekty, został oderwany od najmu osobistego usług i umieszczony w części szczegółowej kodeksu, w osobnym tytule: najem i dzierżawa (art. 370—418). Poprzedni zaś, wyodrębniony z umów najmu, najem usług w połączeniu ze zmodyfikowanym składem dobrowolnym (przechowaniem) z K.N. oraz z innemi unormowanemi przez Kodeks zobowiązań, a niemającemi swej nazwy (contractus innominati) w Kod. Napoleona umowami, otrzymał swoją właściwą i bardziej odpowiadającą duchowi czasu, — ze względu na tendencje współczesne, zmierzające ku ochronie i poszanowaniu ludzkiej pracy, — nazwę, mianowicie nazwę umów o świadczenie usług. Na umowy te z kolei złożyły się w Kodeksie Zobowiązań, w części szczegółowej, w tytule XI: umowa o pracę (art. 441—476), umowa o naukę w związku z pracą wykonywaną dla pracodawcy (art. 477), umowa o dzieło (art. 478-497), umowa zlecenia (art. 498-516), pośrednictwo (art. 517-522), przechowanie (art. 523-544) oraz depozyt nieprawidłowy (art. 545).

Tak więc przez umowę o pracę pracownik zobowiązuje się do pełnienia dla pracodawcy pracy za wynagrodzeniem.

Przez umowę o naukę, pracodawca zobowiązuje się przygotować ucznia (terminatora) do praktycznego zawodu w związku z pracą, wykonywaną dla pracodawcy.

Umowa o dzieło polega na tem, że przyjmujący zamówienie (przedsiębiorca budowlany, rzemieślnik, artysta malarz, rzeźbiarz i t.p.) zobowiązuje się do wykonania zamówionego dzieła, zamawiający zaś do zapłaty wynagrodzenia. Do tej kategorji umów należą między innemi umowy, z przedsiębiorcami robót z kosztorysu lub na ryczałt.

Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności dla dającego zlecenie za wynagrodzeniem, o ile z umowy lub z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się je wykonać bez wynagrodzenia. Zlecenie często kroć wiąże się z pełnomocnictwem. Stosownie do art. 499 Kod. Zob. zlecenie, dotyczące czynności prawnej, obejmuje, w braku odmiennej umowy, umocowanie do wykonania tej czynności w imieniu dającego zlecenie. Jeżeli przy tem zlecenie dotyczy czynności, wymienionych w art. 82 § I prawa o notarjacie, to na to, żeby mogło objąć umocowanie (pełnomocnictwo) do wykonania tych czynności, powinno być w myśl art. 96 § 2 Kod. Zob. i art. 82 § 3 prawa o notarjacie w formę aktu notarjalnego ujęte.

Pośrednictwo jest to coś w rodzaju umowy zlecenia polegającej na tem, że ten, kto przyrzeka drugiemu wynagrodzenie za nastręczenie sposobności do zawarcia umowy z inną osobą, albo za pośredniczenie

przy takiej umowie obowiązany jest zapłacić wynagrodzenie, lecz tylko wtedy, gdy umowa z tą inną osobą zostanie zawarta wskutek zabiegów pośrednika. W razie nieoznaczenia przez strony wysokości wynagrodzenia pośrednika, należy mu się wynagrodzenie określone przez zwyczaj. — Jeżeli za nastręczenie sposobności do zawarcia umowy o pracę, o najem mieszkania lub o zbycie nieruchomości, albo za pośredniczenie przy zawarciu takich umów umówiono się o wynagrodzenie niewspółmiernie wysokie, sąd na wniosek osoby, która się zobowiązała takie wynagrodzenie zapłacić, może je obniżyć, o ile jeszcze nie zostało ono zapłacone, po zapłaceniu bowiem wynagrodzenia obniżenie jest niedopuszczalne. Wobec powyższego nie ulega obniżeniu umówione, niewspółmiernie wysokie wynagrodzenie pośrednika za nastręczenie sposobności do zawarcia, albo za pośredniczenie przy zawarciu innych umów np. umowy o pożyczkę, o najem lokalu na przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe.

Przez umowę o przechowanie przechowawca zobowiązuje się czuwać przez czas oznaczony lub nieoznaczony nad zachowaniem rzeczy, oddanej na przechowanie za wynagrodzeniem, jeżeli tylko z umowy, czy z okoliczności nie wynika, że przechowawca zobowiązał się przechować rzecz bez wynagrodzenia.

Depozyt nieprawidłowy w skutkach nie wiele się różni od pożyczki. Ma on miejsce w tych przypadkach, gdy suma pieniężna lub papiery wartościowe zostały oddane na przechowanie bez zastrzeżenia, że mają być zwrócone te same sztuki pieniędzy lub te same papiery wartościowe. Przechowawca tym sposobem może rozporządzać oddanemi mu na przechowanie papierami wartościowemi lub sumą pieniężną, i ma, na żądanie składającego, chociażby oznaczono dłuższy czas przechowania, zwrócić w każdym czasie tylko takie same co do ilości, gatunku i jakości papiery wartościowe, względnie taką samą i w tej samej walucie sumę pieniężną. W ten sam sposób przy depozycie nieprawidłowym przechowawca może oddane mu na przechowanie papiery wartościowe lub sumę pieniężną zwrócić przed upływem czasu, oznaczonego w umowie, jeżeli zachodzą ważne ku temu powody. Może także żądać odebrania w każdym czasie jeżeli czas przechowania nie był oznaczony, albo jeżeli przedmiot depozytu nieprawidłowego przyjął na przechowanie bez wynagrodzenia, byleby zwrot nie nastąpił w chwili nieodpowiedniej dla składającego.

W tym stanie rzeczy, jeżeli zostaną oddane na przechowanie papiery wartościowe lub suma pieniężna z zastrzeżeniem zwrotu tych samych papierów wartościowych lub tej samej, co do sztuk pieniędzy, sumy pieniężnej, będzie depozyt prawidłowy, czyli pewnego rodzaju odmiana umowy przechowania.

Przepisy Kodeksu Zobowiązań, o umowie przechowania, nie uchybiają przepisom, dotyczącym depozytu sądowego i przechowania u innych władz publicznych, oraz przepisom prawa handlowego o domach składowych.

K. Gliwa-Gliwiński.

Czy likwidacja kosztów względnie pokwitowanie wystawione przez notarjusza podlega opłacie stemplowej

W związku z artykułem kol. Stanisława Karczewskiego z Poznania, wydrukowanym pod powyższym tytułem w Nr. 23 z b.r., czasopisma „Notarjat-Hipoteka", pragnę wyjaśnić, że sprawa rachunków (pokwitowań) wystawianych przez notarjuszów, z tytułu sporządzonych przez nich czynności, uregulowana została przez Ministerstwo Skarbu w wykładni Nr. 156 do art. 90 u.o.s., ogłoszonej w Dz. Urzędowym Min. Skarbu Nr. 19 z 1928 r. poz. 233.

Ponieważ, jak widzę z poruszonej przez kol. Karczewskiego sprawy, wykładnia ta, albo nie jest wszystkim znana, albo może też zapomniano o niej, przeto przytaczam jej dosłowny tekst:

„W. 156. Rachunek notarjusza, doręczony klijentowi, a stwierdzający należność z tytułu honorarjum, nie podlega opłacie z przyczyn, wyjaśnionych w wykładni Nr. 6 (podanej przy art. 72) — o ile chodzi o honorarjum za czynność, do której wykonania notarjusz był ustawowo obowiązany i jeżeli jest przewidziane w powszechnie obowiązującej taryfie notarjalnej, a w danym rachunku jest wymienione w kwocie nie przewyższającej stawki taryfowej.

Natomiast podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,2% od kwoty honorarjum (z mocy art. 90, punktu „a", u.o.s.):

a) rachunki, wymieniające honorarjum należne za czynność, do której notarjusz nie jest ustawowo obowiązany, którą więc wykonał na mocy umowy,

b) rachunek, wymieniający wprawdzie należność za czynność, do której wykonania notarjusz był obowiązany ustawowo, należność jednak, niewymienioną w powszechnie obowiązującej taryfie notarjalnej,

c) rachunek, wymieniający wprawdzie należność za czynność do której wykonania notarjusz jest obowiązany ustawowo, należność jednak przewyższającą stawkę taryfową.

W przypadkach bowiem wymienionych pod a), b), c) należność została ustalona umową, a wobec tego dany rachunek jest pismem stwierdzającem wykonanie umowy o świadczenie usług.

Do pokwitowań notarjusza z odbioru honorarjum, jeżeli pokwitowanie takie nie zostało poprzedzone rachunkiem, stosuje się wszystkie wyżej podane zasady, tyczące się rachunków (art. 90, ustęp drugi, w związku z art. 72, ustępem drugim, u.o.s.) Jeżeli zaś notarjusz doręczył klijentowi rachunek, stwierdzający należność z tytułu honorarjum, a następnie po zapłaceniu tej należności sporządził pokwitowanie, to pokwitowanie takie:

1) jest wolne od opłaty stemplowej — na mocy art. 137 (punktu 6) — w przypadkach, w których w myśl wykładni niniejszej rachunek nie podlega opłacie, jak również w przypadkach, wymienionych wyżej w punktach „b" i „c",

2) podlega opłacie w wysokości 20 gr., o ile pokwitowana należność przewyższa 50 zł. (art. 136 oraz art. 137 p. 1 u.o.s.) w przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie „a" (L. D. V. 5001/6/28).

Powołana wyżej w wykładni Nr. 156 wykładnia Nr. 6 brzmi:

„W. 6. Rachunek jest w myśl art. 72 i 90 u.o.s. pismem, stwierdzającem wykonanie u m o w y. Nie jest więc rachunkiem w rozumieniu art. 72 i 90 pismo sporządzone przez urząd państwowy lub samorządowy stwierdzające wysokość należności za c z y n n o ś ć u r z ę d o w ą, której wykonanie jest publiczno-prawnym obowiązkiem danego urzędu np. rachunek okręgowego lub miejscowego urzędu miar stwierdzający należność za legalizację narzędzi mierniczych. (L.DPO. 420/VII/27 Dz. Urz. Min. Skarbu 6/1927 poz. 75)“

Z powyższego wynika, że wykładnia Nr. 156 rozróżnia dwa rodzaje rachunków (pokwitowań) notarjuszów, mianowicie:

1) wolne od opłaty stemplowej rachunki wymieniające wynagrodzenie za czynności, do których notarjusz ustawowo jest obowiązany, przytem wynagrodzenie to jest przewidziane w taksie i nie przekracza normy taksą objętej, i

2) rachunki (pokwitowania) podlegające opłacie stemplowej, a stwierdzające odbiór wynagrodzenia za czynności, do których notarjusz nie jest ustawowo obowiązany lub wymieniające wynagrodzenie wyższe od normy taryfowej, względnie nie przewidziane w taksie.

Jeżeli wykładnię tę porównamy z przepisami prawa o notarjacie (art. 1, i 63), dojdziemy do przekonania, że w zasadzie wszystkie rachunki (pokwitowania) notarjuszów, potwierdzające odbiór wynagrodzenia — wolne są od opłaty stemplowej, tembardziej, że wszystkie czynności są niemal wymienione w taksie notarjalnej starej i nowej (obecnie ogłoszonej).

Podlegają opłacie stemplowej te rachunki, które obejmują wynagrodzenie za czynności co do których notarjusz nie ma obowiązku sporządzania, np. gdy klijent prosi notarjusza aby tenże zbadał dokładnie hipotekę jakiegoś objektu, pomimo, że akt nie będzie sporządzany, napisał stronie podanie mające związek z zawartym u notarjusza aktem, albo przesłał stronie wzór jakiegoś aktu, który ma być sporządzony u innego notarjusza i t.p. i za to wszystko strona płaci, żądając jednak dla siebie pokwitowania za wypłacone za to wynagrodzenie.

W rachunkach prócz wynagrodzenia wymienia się również wysokość pobranych opłat stemplowych i komunalnych. Takie pokwitowanie wolne jest od opłaty stemplowej, gdyż stwierdzenie uiszczenia opłat należnych za czynność dla Skarbu i samorządu — nie podlega przepisom ustawy stemplowej.

M. Balicki, Zamość

Jeszcze słów parę w kwestji, czy dobra Skarbowe mogą być wywoływane do pierwiastkowej regulacji hipoteki

Na powyższy temat rozgorzała nanowo, wydobyta z pyłu zapomnienia, polemika w „Nota-Tece“ Nr. 20 i 21/35 r., do której dorzucam słów parę.

Nie ulega dla mnie żadnej wątpliwości, że Ustawa Hipoteczna z 1818 roku interesowała się i obejmowała początkowo tylko te dobra, o których mowa w przepisach wprowadzających tę ustawę, t. j. art. 146, który brzmi: „Wszelkie dobra nieruchome, posiadane przez osoby prywatne, których własność może być przenoszona na kogo innego i które mogą być obciążane.... i art. 162 w brzmieniu: „Przepisy prawa niniejszego ściągają się tylko do nieruchomości i hipotek ziemskich, tudzież miast, w których zasiada sąd ziemski“.... oraz w art. 52 „Przedmiotem hipoteki być mogą: 1) Dobra nieruchome.., które są własnością prywatną i obciążeniu podlegają i 2) prawa i kapitały hipotekowane tej samej istoty“.

Że właśnie tylko o te nieruchomości chodziło twórcy Ustawy Hipotecznej Wyczechowskiemu stwierdza instrukcja hipoteczna z 30/VI 1819 r. w art. 27, który mówi: „Komisja Hipoteczna wezwie policję miejscową o przesłanie jej wykazu teraz istniejących w Warszawie i na Pradze posesyj, które są własnością prywatną i podług art. 146 Prawa Sejmowego hipotekę mieć mogą“....

Możnaby dyskutować, czy art. 10 Prawa o Przywilejach i Hipotekach z 1825 roku rozszerzył działanie Ustawy Hipotecznej z 1818 r. względem wszelkich nieruchomości bez jakichkolwiek wyłączeń i ograniczeń. Odzywały się zdania pro i contra. Osobiście uważam, że wspomniany art. 10 niczego nowego poza rozszerzeniem art. 52 i 146 U. H. z 1818 r. na wszelkie nieruchomości i kapitały hipotekowane, lecz tylko te, które przedmiotem hipoteki być mogą, nie wprowadza, a więc dobitnie podkreśla, że chodzi tu o dobra prywatne.

Z tych to motywów, swego czasu, większość komentatorów wypowiedziała się za niedopuszczalnością regulacji hipotek dóbr rządowych, poduchownych i innych publicznych, co z kolei doprowadziło do postanowienia ks. Namiestnika z 7/V 1822 r., zakazującego regulowanie hipotek „dla realności podług art. 52 U. H. przedmiotem hipoteki nie będących“ (Dz. Pr. VII. str. 376).

Oczywiście zakaz ten, jak też i pogląd ówczesnych komentatorów uznać należy za niesłuszny, gdyż— jak wiemy — ani U. H. z 1818 r., ani Prawo o Przywilejach i Hipotekach z 1825 r. nie zakazywały regulacji dóbr rządowych i innych, zatem podmiotem hipoteki one być mogły i mogą na żądanie czynników zainteresowanych.

Na takiem stanowisku stanęli: Jeziorański, J. Glass, częściowo W. Dutkiewicz, Prokuratorja Generalna i Orzecznictwa Sądowe, po tej linji przeważnie poszły Wydziały Hipoteczne, dopuszczając regulację i odnawianie zreponowanych ksiąg hipotecznych odnośnie wszelkich dóbr rządowych, poduchownych, samorządowych, i t. d.

Praktyka ta jest uzasadniona obecnemi potrzebami, dążeniami i postępem życia społecznego i gospodarczego państwa, zmierzającego wolno, lecz systematycznie i konsekwentnie do powszechnego katastru gruntów i regulacji hipotecznej wszelkich realności, czemu niewątpliwie w najbliższej przyszłości da wyraz w nowej ustawie prawa hipotecznego.

Dla ilustracji dodaję, że jedna z hipotek prowincjonalnych w maju 1931 r. odmówiła uregulowania hipotecznego gmachu rządowego, zajętego pod pocztę, powołując się na art. 52 U.H. z 1818 r. i art. 10 P. H. z 1825 r. Prokuratorja Generalna odwołała się do Sądu Okręgowego jako II instancji, który w składzie trzech sędziów postanowił:... „Powyższy pogląd W. H. *jest najzupełniej błędny*, bowiem art. 52 nie zakazuje bynajmniej regulowania hipotek nieruchomości, stanowiących własność publiczną, że zatem zaskarżona decyzja ulega uchyleniu“.

Zygmunt Sieńko

Doręczanie oświadczeń

(dalszy ciąg)

Wnioski o doręczanie względnie przesłanie oświadczenia, sporządzane w formie prywatnej.

30. Wniosek o doręczenie oświadczenia, wraz z treścią tegoż oświadczenia. (Wzór 1.)

Do Pana Jana Gabryela, notarjusza w Równem.

Wnosi Stanisław Walcz, zamieszkały we wsi i gminie Diatkiewiczach, w powiecie rówieńskim.

Wniosek o doręczenie oświadczenia.

Wnoszę o doręczenie w mojem imieniu, w dniu 18 grudnia roku bieżącego, Władysławowi Krasnodębskiemu, zamieszkałemu w Równem, przy ulicy Trzeciego Maja Nr. 27, mego oświadczenia następującej treści:...... (wymienić szczegółowo treść oświadczenia).

Wieś Diatkiewicze, 15 grudnia 1935 roku.
(Podpis składającego wniosek).

31. Wniosek o doręczenie oświadczenia, z załączeniem oddzielnie napisanej treści tegoż oświadczenia (Wzór 2.)

Do Pana Antoniego Januszki, notarjusza w Suwałkach.

Wnosi Czesław Gawuć, zamieszkały w Suwałkach, przy ulicy Wigierskiej Nr. 28.

Wniosek o doręczenie oświadczenia.

Wnoszę o doręczenie w mojem imieniu, w dniu dzisiejszym Bazylemu Żemczuvhinowi, zamieszkałemu w Suwałkach, przy ulicy Kościuszki, Nr. 47, mego oświadczenia, według załączonej do niniejszego wniosku i podpisanej przeze mnie treści.

Suwałki, 17 listopada 1935 roku.
(Podpis składającego wniosek).

UWAGA: Wzór ten ma zastosowanie w wypadku, gdy żądający doręczenia ma już gotową treść oświadczenia.

32. Wniosek o przesłanie oświadczenia listem poleconym, wraz z treścią tegoż oświadczenia. (Wzór 3.)

Do Pana Franciszka Wiśniewskiego, notarjusza w Augustowie.

Wnosi Antoni Kocielski, zamieszkały we wsi Kamionce, gminie Łabno, powiecie augustowskim.

Wniosek o przesłanie oświadczenia listem poleconym.

Wnoszę o przesłanie w mojem imieniu, w dniu 29 grudnia 1935 roku, listem poleconym za pokwitowaniem zwrotnem, Ludwikowi Łukaszewiczowi, zamieszkałemu we wsi Zielone-Kamedulskie, gminie Kuków, powiecie suwalskim, mego oświadczenia następującej treści:...... (wymienić szczegółowo treść oświadczenia).

Wieś Kamionka, 16 grudnia 1935 roku.
(Podpis składającego wniosek).

UWAGA: Wzoru tego należy używać oględnie, tylko w wypadku niemożności doręczenia oświadczenia przez notarjusza względnie jego prawnie upoważnionego pracownika osobiście, gdyż trzeba pamiętać, że oświadczenie przesłane pocztą, o ile nie zostanie doręczone adresatowi, nie odniesie żadnych skutków prawnych.

33. Wniosek o przesłanie oświadczenia listem poleconym, z załączeniem oddzielnie napisanej i podpisanej treści tegoż oświadczenia. (Wzór 4).

Do Pana Maksymiljana Piskorza, notarjusza w Grodnie.

Wnosi Walerja Sierosławska, zamieszkała w Grodnie przy ulicy Orzeszkowej Nr. 35.

Wniosek o przesłanie oświadczenia listem poleconym.

Wnoszę o przesłanie w mojem imieniu, w dniu 17 stycznia 1936 roku, listem poleconym za pokwitowaniem zwrotnem, Walerjanowi Sobolewskiemu, zamieszkałemu w osadzie i gminie Wiżajnach, powiecie suwalskim, mego oświadczenia, według załączonej do tego wniosku i podpisanej przeze mnie treści.

Grodno, 15 grudnia 1935 roku.
(Podpis składającego wniosek).

34. Wniosek o doręczenie oświadczenia, podpisany przez pełnomocnika. (Wzór 5).

Do Pana Konstantego Chrapowickiego, notarjusza w Zdołbunowie.

Wnosi Zbigniew Borzysławski, jako pełnomocnik Zygmunta Olbrysia, zamieszkały w Zdołbunowie, przy ulicy Piłsudskiego Nr. 30, działający na mocy upoważnienia z dnia 17 grudnia 1929 roku, Nr. 1875.

Wniosek o doręczenie oświadczenia.

Wnoszę o doręczenie w imieniu mego mocodawcy, Zygmunta Olbrysia, zamieszkałego w Zdołbunowie, przy ulicy Piekarskiego Nr. 32, w dniu 15 lutego 1936 roku, Antoninie Kościałkowskiej, zamieszkałej w temże mieście, przy ulicy Skorupki Nr. 17, oświadczenia następującej treści: (wymienić szczegółowo treść oświadczenia).

Zdołbunów, 10 lutego 1936 roku.
(Podpis pełnomocnika).

UWAGA: Przy wnioskach z podpisem pełnomocnika notarjusz winien żądać okazania pełnomocnictwa i nadmienić o tem w protokule dopełnienia doręczenia. W wypadku przesłania wniosku notarjuszowi za pośrednictwem poczty lub inną drogą uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa należy załączyć do tegoż wniosku. W razie potrzeby do wzoru tego odpowiednio dostosować wzory 2, 3 i 4.

35. Wniosek o doręczenie oświadczenia w imieniu osób prawnych. (Wzór 6.)

Do Pana Zdzisława Sikorskiego, notarjusza w Łucku.

Wnoszą przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddziału w Równem: Antoni Tomaszewski i Jan Zieliński, zamieszkali w Równem, pierwszy przy ul. 3-go Maja Nr. 11, a drugi przy ul. Słowackiego Nr. 23, obaj działający w imieniu tegoż banku na mocy wyciągu z Rejestru handlowego Sądu Okręgowego w Równem z dnia 25 marca 1935 r. Nr. 1248, Lit. B

Wniosek o doręczenie oświadczenia.

Wnosimy o doręczenie w imieniu Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddziału w Równem, mającego siedzibę w Równem, przy ulicy Trzeciego Maja, Nr. 104, w dniu 12 kwietnia 1935 roku, Aleksandrowi Zabłockiemu, zamieszkałemu w temże mieście, przy

ulicy Słowackiego Nr. 29, oświadczenia następującej treści:...... (wymienić szczegółowo treść oświadczenia).

Równe, 11 kwietnia 1935 roku.

(Podpisy reprezentantów osoby prawnej).

UWAGA: Zwykle we wniosku, składanym w imieniu osób prawnych przez reprezentantów tych osób, należy wymienić na podstawie czego ci ostatni działają, a nadto w wypadku przesłania wniosku notarjuszowi za pośrednictwem poczty lub inną drogą należy dołączyć doń, w oryginale względnie odpisie, dokument, stanowiący podstawę ich działania. W razie potrzeby do wzoru tego odpowiednio dostosować wzory: 2, 3 i 4.

36. Wniosek, składany przez osobę niepiśmienną lub niemogącą podpisać się, wraz z wzorami poświadczenia notarjalnego tuszowego odcisku palca.

Do Pana A n t o n i e g o M a ł a c h o w s k i e g o, notarjusza w Krzemieńcu.

Wnosi Wacław Bazylewicz, niepiśmienny (lub niemogący podpisać się), zamieszkały w Krzemieńcu, przy ulicy Szerokiej 11.

Wniosek o doręczenie oświadczenia.

Wnoszę o doręczenie w mojem imieniu, w dniu 15 września 1935 roku, Bankowi Polskiemu, Oddziałowi w Krzemieńcu, z siedzibą w temże mieście, przy ulicy Słowackiego Nr. 17, mego oświadczenia następującej treści:...... (wymienić szczegółowo treść oświadczenia). Wniosek ten i podaną w nim (lub załączoną doń) treść oświadczenia, jako niepiśmienny (lub niemogący podpisać się), podpisuję przez złożenie tuszowego odcisku palca.

Krzemieniec, 10 września 1935 roku.

Tuszowy odcisk kciuka lub innego palca prawej lub lewej ręki składającego wniosek.

UWAGA: Wniosek ten, jak już wyżej nadmieniono w komentarzu i uwagach ogólnych (poz. 5) nie wymaga formy notarjalnej (protokułu notarjalnego). W razie potrzeby do tego wniosku należy odpowiednio dostosować wzory: 2, 3, 4, 5 i 6.

36-a. Poświadczenie tuszowego odcisku palca na wniosku, wyżej pod poz. 36 wymienionym, dokonane w kancelarji notarjusza.

Nr. Repertorjum 1282. Dnia jedenastego września tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku, w kancelarji mojej w Krzemieńcu, przy ulicy Szerokiej Nr. 101, p o ś w i a d c z a m, że powyższy tuszowy odcisk kciuka (lub innego palca) prawej (lub lewej) ręki, w obecności mojej i niżej podpisanych osobiście mi znanych świadków: Antoniego Januszki i Bazylego Kondratiuka, obu w Krzemieńcu, przy ulicy Piłsudskiego Nr. 2, zamieszkałych, — złożył niepiśmienny (lub-niemogący podpisać się) W a c ł a w B a z y l e w i c z, zamieszkały w Krzemieńcu, przy ulicy Szerokiej Nr. 14 z osoby mi nieznany, którego tożsamość stwierdzili wspomniani wyżej świadkowie, jako rekognoscenci, przyczem pierwszy z nich, obok odcisku kciuka (lub-innego palca) rzeczonego Bazylewicza, wypisał jego imię i nazwisko. Wolne od opłaty stemplowej na zasadzie art. 158 u.o.s. Na rzecz notarjusza 4 z ł o t e (art. 9 Taksy not.) — pobrano i w repertorjum zaksięgowano.

(Podpis i pieczęć notarjusza).

UWAGA: Jeżeli składający umie pisać, lecz z jakichkolwiek przyczyn nie może podpisać się, należy w poświadczeniu nadmienić o tem i podać przyczynę, dla której on wniosku nie podpisuje, np. wskutek choroby lub bezwładu ręki i t. p.

36-b. Poświadczenie tuszowego odcisku palca na wniosku, wyżej pod poz. 36 wymienionym, dopełnione poza kancelarją notarjusza.

Nr. Repertojum: 1382. Dnia jedenastego września tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku, w mieszkaniu Antoniego Warakomskiego, w Krzemieńcu, przy ulicy Słowackiego, Nr. 16, dokąd przybyłem na żądanie osoby zainteresowanej, p o ś w i a d c z a m, że powyższy (lub—obok znajdujący się) odcisk wskazującego (lub—innego) palca lewej (lub prawej) ręki, w obecności mojej i niżej podpisanych, osobiście mi znanych świadków: Antoniego Baranowskiego i Zygmunta Gałdziewicza, obu w Krzemieńcu, przy ulicy Długiej Nr. 7, zamieszkałych, — z ł o ż y ł W a c ł a w B a z y l e w i c z, niemogący podpisać się wskutek bezwładu prawej ręki, z osoby mi znany, zamieszkały w Krzemieńcu, przy ulicy Szerokiej, Nr. 17, a świadek Antoni Baranowski, obok wspomnianego odcisku palca rzeczonego Bazylewicza, wypisał jego imię i nazwisko. Wolne od opłaty stemplowej na zasadzie art. 158 u.o.s. Na rzecz notarjusza 29 złotych (art. 9 i 15 Taksy not.)-pobrano i w repertorjum zaksięgowano.

(Podpis i pieczęć notarjusza).

36-c. Poświadczenie tuszowego odcisku palca osoby, legitymującej się dowodem osobistym, na wniosku, wyżej pod poz. 36 wymienionym, dopełnione przez zastępcę notarjusza.

Nr. Repertorjum: 1479. Dnia jedenastego września tysiąc dziewięćset trzydziestego piątego roku, w kancelarji notarjusza Antoniego Małachowskiego, w Krzemieńcu, przy ulicy Szerokiej, Nr. 28, jako zastępca tegoż notarjusza, p o ś w i a d c z a m, że powyższy tuszowy odcisk kciuka (lub—innego palca) prawej (lub-lewej) ręki, w obecności mojej i niżej podpisanych, osobiście mi znanych świadków: Zygmunta Wasilewskiego i Stanisława Makarewicza, obu w Krzemieńcu, przy ulicy Słowackiego Nr. 45, zamieszkałych, — z ł o ż y ł niepiśmienny (lub niemogący podpisać się) W a c ł a w B a z y l e w i c z, zamieszkały w Suwałkach, przy ulicy Kościuszki Nr. 84, z osoby mi nieznany, którego tożsamość stwierdziłem okazanym mi dowodem osobistym z fotografją, wydanym mu przez Starostwo Powiatowe Augustowskie 18 lipca 1935 roku Nr. 2897, a świadek Zygmunt Wasilewski, obok wspomnianego odcisku palca rzeczonego Bazylewicza, wypisał jego imię i nazwisko. Wolne od opłaty stemplowej na zasadzie art. 158 u.o.s. Na rzecz notarjusza 4 złote (art. 9 Taksy not). — pobrano i w repertorjum zaksięgowano.

(Pieczęć notarjusza i podpis jego zastępcy).

UWAGA: Wniosek prywatny o doręczenie względnie przesłanie oświadczenia listem poleconym może być zgłoszony nietylko w formie pisemnej, lecz i ustnej, byleby treść oświadczenia złożona była na piśmie i podpisana przez żądającego doręczenia. Powyższe wnioski mogą być składane w dowolnej formie i wspomniane wzory służą jedynie dla ułatwienia sporządzenia tych czynności a przytem zawierają wszelkie cechy, wymagane odnośnemi przepisami prawnemi. Do wzoru 36-c. w razie potrzeby, należy dostosować odpowiednio wzory 36-a i 36-b.

Do poświadczeń notarjalnych tuszowych odcisków palców na cytowanych wnioskach nie mają zastosowania przepisy art. 72 — 74 Prawa o notarjacie, dotyczące osób upośledzonych fizycznie, ponieważ czynność notarjalną w tym wypadku sta-

nowi wyłącznie poświadczenie (treść poświadczenia) i składający odcisk palca nie potrzebuje stwierdzać, że poświadczenie to jest zgodne z jego wolą wobec notarjusza, a ten ostatni winien przekonać się tylko, czy treść podpisywanego dokumentu nie sprzeciwiła się prawu, porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom (art. 96 § I Pr. o not.). Przepisy powołanych art. 72 — 74 Prawa o not. dotyczą jedynie aktów i protokułów notarjalnych, gdyż w tych wypadkach czynność notarjalna obejmuje cały dokument, który spisuje i sporządza sam notarjusz względnie osoby do tego prawnie upoważnione. Niewidomy jednak, o ile je nie ufa notarjuszowi, może żądać zastosowania przy poświadczeniu jego podpisu lub tuszowego odcisku palca przepisów art. 72 § 5 Prawa o notarjacie i przyprowadzić do czynności osobę zaufaną, ponieważ zainteresowanemu zawsze służy prawo skorzystania z istniejących przepisów prawa. Dokument prywatny, chociażby poświadczony przez notarjusza, nie jest dokumentem notarjalnym, ani też czynnością notarjalną, w zrozumieniu Prawa o notarjacie, a przepisy powołanych art. 72—74 Prawa o not. mają zastosowanie tylko do dokumentów i czynności notarjalnych, i w wypadku poświadczeń mogłyby być stosowane tylko do treści poświadczenia, lecz ustawodawca tego nie wymaga, bowiem chodzi tu nie o zgodność z wolą podpisującego poświadczenia notarjalnego, które obleczone jest w pewną formę ustawową i wolą stron zmieniane być nie może, a jedynie o zgodność podpisywanego przez niego dokumentu. Gdyby jednak osoba, upośledzona fizycznie, nie przyniosła do notarjusza gotowego dokumentu prywatnego (w tym wypadku wniosku o doręczenie oświadczenia) i żądała sporządzenia go w kancelarji notarjusza, przez niego osobiście lub przez jego personel, za czynności którego on odpowiada (art. 43 Prawa o notarjacie), wtedy notarjusz winien zastosować do poświadczenia, w razie potrzeby, powołane art. 72—74 Pr. o not., bowiem w tym wypadku spełnia on dwie czynności: jedną prywatną, nie zleconą mu przez prawo (spisanie wniosku) i drugą notarjalną (poświadczenie), przyczem upośledzony fizycznie może zarzucić mu, że treść dokumentu napisana była nie zgodnie z jego wolą. W podobnych wypadkach najlepiej przyjąć wniosek w formie protokułu notarjalnego, lub też żądać przedstawienia notarjuszowi już gotowego wniosku spisanego poza jego kancelarją.

Z życia organizacyjnego

Delegaci Zarządu Głównego w Lublinie

Prezydjum Zarządu Głównego Związku na jednym ze swych zebrań powzięło uchwałę, by w miarę możności finansowych, dla nawiązania bezpośredniego kontaktu z członkami naszego Związku i informowania ogółu tak zrzeszonego jak i dotychczas jeszcze niezorganizowanego, o pracach i zasadach naszej organizacji oraz o poczynaniach Zarządu Głównego w tym zakresie oraz w celu zorganizowania podkomitetów redakcyjnych przy Zarządach Oddziałów — wysyłać delegacje Zarządu Głównego na tereny poszczególnych Oddziałów.

W dniu 8 grudnia 1935 r. delegacja Zarządu Głównego, w składzie kol. Emila Preissa, Redaktora „Nota - Teki", kol. Romualda Taffa, członka Zarządu Głównego, w wykonaniu zlecenia Zarządu, udała się do Lublina. Zebranie członków Oddziału Lubelskiego odbyło się tegoż dnia o godz. 11 w jednej z kancelaryj notarjalnych, w gmachu Sądu Okręgowego w Lublinie — przy udziale nieomal że wszystkich swych członków. Zebranie zagaił *kol. Kołaczyński Brunon,* Prezes Zarządu Oddziału w Lublinie, udzielając głosu kol. Taffowi, który przedstawił zebranym całokształt prac Zarządu Głównego ze wszystkich jego działów, kładąc szczególny nacisk na trudności pracy i przeszkody, spowodowane biernością członków w stosunku do prac Zarządów poszczególnych Oddziałów i małe zainteresowanie się sprawami Związku ze strony pracowników. W konkluzji swego przemówienia zwrócił się z prośbą do zebranych o intensywniejszą współpracę z władzami Związku oraz do Zarządu o wszczęcie starań w celu zorganizowania wszystkich pracowników notarjalnych i hipotecznych z terenu Oddziału Lubelskiego.

Następnie zabrał głos kol. Emil Preiss, Redaktor „Nota - Teki", który zapoznał zebranych z obecnym stanem naszego pisma, z jego nieomal że całkowitą samowystarczalnością finansową, spowodowaną honorową i pełną poświęcenia pracą skromnego grona naszych kolegów, zapełniającego łamy naszego pisma swemi pracami oraz ze skutkami tego rodzaju pracy bez udziału szerszego grona członków Związku. Podkreślił konieczność zorganizowania podkomitetów redakcyjnych przy Zarządach Oddziałów w celu wciągnięcia do współpracy większego grona ludzi dla utrzymania stałego kontaktu z redakcją pisma, zasilania go w artykuły, oraz zamieszczania na jego łamach aktualnych spraw z terenu lubelskiego, a tym samem wyeliminowania absolutnej abstynencji, jaka cechuje niektóre Oddziały w tej dziedzinie.

Po wysłuchaniu opinji Zarządu i poszczególnych członków Oddziału Lubelskiego, ilustrującej przyczyny stanu obecnej bierności ogółu w stosunku do spraw, zadań Związku i otrzymania przyrzeczenia ze strony zebranych, współpracy z władzami Związku jak i Redakcją „Nota-Teki", zebranie o godzinie 14.30 zakończono.

Po zebraniu, delegaci podejmowani byli przez Kolegów miejscowego Oddziału na czele z kol. kol. Kołaczyńskim, Orłowskim i Nawrotem w lokalu Resursy Kupieckiej z iście staropolską gościnnością, mocno przeczącą nazwie zapowiadanego „skromnego śniadanka". *R. T.*

Walne Zgromadzenie Człon. Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej Związku P. N. i H.

Zarząd i Rada Nadzorcza Kasy Pożyczkowo — Oszczędnościowej Członków Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki, Spółdzielni z o. o. w Warszawie, niniejszem zawiadamia swych członków, że Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni odbędzie się w dniu 15 stycznia 1936 r. o godz. 19-ej w lokalu Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki w Warszawie, ul. Miodowa 11 m. 14. z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Prezydjum,
2) Odczytanie protokułu ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1935 r. oraz udzielenie absolutorjum.
4) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1936 r.
5) Zmiana Statutu.
6) Wybory członków Rady Nadzorczej.
7) Upoważnienie do nabycia nieruchomości.
8) Wolne wnioski.

Orzecznictwo

Skutki ustanowienia wspólności majątkowej między małżonkami na wypadek śmierci.

Jak wynika z treści zaskarżonego wyroku, między Bertoldem i Heleną G. ustanowiona była wspólność majątkowa na wypadek śmierci; skutki tej wspólności przewidziane są w art. 227 i 230 k. c. p., z przepisów tych wynika, że po śmierci jednego z małżonków tworzy się odrębna masa majątkowa, z której będą zaspokojone długi obu małżonków, pozostała reszta ulega podziałowi na dwie równe części, zachodzi więc stosunek nie współwłasności poszczególnych przedmiotów majątkowych, wchodzących do wspólności, lecz stosunek zbliżony do spółki cywilnej, który trwa, dopóki nie nastąpi likwidacja w trybie przepisanym, wobec tego żaden z uczestników wspólności nie jest uprawniony do zbywania poszczególnych rzeczy, poddanych wspólności, i nie jest władny ważnie przenieść własność tych rzeczy w drodze sprzedaży na osobę trzecią (por. art. 1856 i 1860 k. c.), chyba, że osoba trzecia działała w dobrej wierze w nieświadomości co do zachodzących stosunków; w sprawie jednak niniejszej ta ostatnia ewentualność nie ma miejsca, gdyż wpisy hipoteczne, wciągnięte jeszcze w 1911 roku ostrzegały, iż sporne nieruchomości należą do wspólności . (Z uzasadnienia orzeczenia z dnia 8 lutego — 8 marca 1935 r. C.I.2529/3).

Odpowiedzialność notarjusza i pisarza hipotecznego.

Ustawa not. z 1866 r. nie zawiera przepisu, normującego w sposób szczególny odpowiedzialność majątkową notarjusza za czynności, spełnione w zakresie jego kompetencji lub w związku z jego urzędowaniem; wobec tego należy uznać, iż notarjusz odpowiedzialny jest według zasad ogólnych, dotyczących obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody, z uwzględnieniem nadto służbowego stanowiska notarjusza, jako urzędnika państwowego (art. 17 u. not.), w szczególności więc na notarjusza może być włożony obowiązek odszkodowania, jeżeli będzie stwierdzone, że szkoda wynikła wskutek nieoględności, zaniedbania lub stronności w czynnościach notarjusza; w sprawie niniejszej Sąd Apelacyjny stwierdził, iż żaden z tych przypadków nie zachodzi, albowiem notarjusz spisusując akt, nie dopuścił się ani zaniedbania, ani nieoględności lub nieroztropności, o stronności zaś powód wogóle nie wspominał, przytem Sąd Apelacyjny ustalił, iż podrobienie wypisu aktu pełnomocnictwa dokonane było w ten sposób, że bez szczegółowego badania nie było widoczne; w tych warunkach wniosek Sądu Apelacyjnego, iż notarjuszowi nie można przypisać jakiejkolwiek winy, jest dostatecznie uzasadniony, gdyż według, ustalonego przez Sąd Apelacyjny stanu faktycznego notarjusz zachował dostateczną w swojej czynności staranność, do której był obowiązany; mniemanie skarżącego, jakoby notarjusz miał z mocy artykułu 25 ust. not. obowiązek sprawdzenia autentyczności podpisu i pieczęci notarjusza X, nie jest uzasadnione, albowiem pomieniony przepis, jako wiążący się z art. 165 u. not., ma tylko na celu danie możności starszemu notarjuszowi sprawdzenia dokumentu w przypadku, gdy czynność wymaga zatwierdzenia starszego notarjusza (art. 157 i nast. u. not.), nie ma więc art. 25 u. not. zastosowania w wytoczonym przez powoda sporze; powołanie się skarżącego na art. 227 u. not. również nie jest trafne, gdyż dyspozycja tego przepisu służy dla celów, wskazanych w art. 259 i 260 u. not., które nie dotyczą przypadku, zachodzącego w sprawie niniejszej; wreszcie nie znajduje usprawiedliwienia w żadnym przepisie prawa twierdzenie skargi kasacyjnej, jakoby pisarz hipoteczny — pozwany Y jako członek kolegjum zwierzchności hipotecznej (art. 29 ust. 4 u. hip.), miał obowiązek sprawdzenia autentyczności pełnomocnictwa, na którego podstawie dokonana została czynność, będąca przedmiotem rozpoznania tego kolegjum.

Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

Poradnik

Kol. A. Turkułł w Przasnyszu.

W odpowiedzi na I-sze pytanie Kolegi prosimy o dodatkową informację, czy akt miał miejsce pod mocą K. N. czy też K. Z., co zaś do pytania drugiego to stwierdzić należy, iż art. 747 K. N. jest przepisem wyjątkowym i jako taki nie ulega interpretacji rozszerzającej. W tym kierunku poszła też judykatura, która nie dopuszcza powrotu o ile przedmioty darowane nie znajdują się w spadku w naturze. Skoro zatem z chwilą śmierci bezpotomnie zmarłego obdarowanego połowa spadku po nim automatycznie, z mocy zawartej umowy przedślubnej, staje się własnością pozostałego przy życiu małżonka, to wychodzi ona z darowanego majątku i tylko druga połowa wraca do darujących rodziców. Tezę tę rozwinął klasyczny wyrok w tym przedmiocie wydany przez Sąd Kasacyjny francuski w dniu 16 marca 1830 r.

Kol. J. Popowski. Białystok.

Interesujące Kolegę pytanie było przedmiotem dłuższej debaty w Warszawie. Różnicę między aktem a wnioskiem hipotecznym rozumiemy wszyscy dobrze. Wniosek nie stwarza nic nowego, opierać się zawsze musi o dokument urzędowy i służy tylko celom ujawnienia stanu rzeczy, stworzonego przez czyny dobrej woli, wyroki sądowe, fakty niezależne od woli ludzkiej jak np. śmierć etc. Skoro zatem strony w akcie deklarują, iż na jednostronny wniosek dłużnika kaucji, ulegnie ona wykreśleniu z Wykazu, stwierdzić należy, iż wątpliwości chyba być nie może, czy czynność taka ma być koniecznie ubrana w formę aktu notarjalnego, czy wystarczy prosty wniosek hipoteczny. Przeciwnicy wykreślania kaucyj drogą wniosków hipotecznych zastrzegają w aktach wyraźnie, iż wykreślenie nastąpi aktem. Wątpić jednak można czy deklaracja taka ma wiążącą moc prawną.

Co piszą

Przepisy o wynagrodzeniu notarjuszów

P. Władysław Banaszak, aplikant notarjalny, i Tadeusz Dorożała, kierownik kancelarji notarjalnej w Poznaniu, opracowali broszurę pod tytułem „Przepisy o wynagrodzeniu notarjuszów“, obejmującą nowe Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 15.XI. 1935 r. o wynagrodzeniu notarjuszów, które ma obowiązywać od dn. 1.I.1936 r., a także wszystkie ustawy dodatkowe, w których są pomieszczone przepisy o ulgach, jakie służą klijentom przy sporządzaniu niektórych czynności notarjalnych.

Oprócz tego, autorzy, opierając się na brzmieniu wspomnianych ustaw, opracowali dokładnie tablice wynagrodzeń, jakie notarjusze mają pobierać przy różnych czynnościach.

Umieszczenie w jednej broszurze wszystkich ustaw, obejmujących przepisy o wynagrodzeniu notarjuszów, ułatwi każdemu pracownikowi pracę, wspomniane zaś wyżej tablice, opracowane bardzo szczegółowo i przejrzyście, pozwolą zaoszczędzić dużo czasu przy obliczaniu kosztów notarjalnych, jakoteż zmniejszą wypadki omyłek, jakie często w pośpiechu się zdarzają.

Broszura powyższa obejmuje również dosyć wyczerpująco opracowany skorowidz alfabetyczny.

Wyżej wymienione rozporządzenie z dn. 15.XI. 1935 r. unifikuje wszystkie dzielnicowe taksy notarjalne i wskutek tego w rozporządzeniu tem znajdują się nazwy takich czynności notarjalnych, które nie we wszystkich dzielnicach wykonywują notarjusze, względnie noszą inne nazwy. Fakt ten zaciemnia do pewnego stopnia przejrzystość dobrze naogół opracowanej taksy. Szkoda, że tej okoliczności autorzy nie wzięli pod uwagę i sprawy tej choć pokrótce w swojej pracy nie wyjaśnili.

H. Ż.

Komunikat

Dnia 13 stycznia 1936 r. w Sali Sądu Najwyższego — pl. Krasińskich N. 5 o godzinie 18 rozpocznie się kurs propagandowo-informacyjny Komitetu Społecznego Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju obejmujący tematy:

1) Założenie ideowe przysposobienia kobiet do obrony kraju — 1 godz.

2) Akcja społeczna i państwowa przysposobienia kobiet do obrony kraju — 1 godzina.

3) Zagadnienia Polski współczesnej — 2 godziny.

4) Przysposobienie wojskowe kobiet — 1 godzina.

5) Organizacja pracy przysposobienia wojsk. kobiet — 1 godzina.

6) Historja przysposobienia wojskowego kobiet — 1 godzina.

7) Przysposobienie wojskowe kobiet zagranicą — 1 godzina.

Powyższe tematy dadzą całokształt niezbędnych wiadomości z zakresu przygotowania ogółu kobiet do udziału w obronie państwa na wypadek wojny.

Mamy nadzieję, że w kursie wezmą udział wszystkie Panie pracujące na terenie Notarjatu i Hipoteki i instytucyj pokrewnych, — ponadto liczymy na gremjalną obecność rodzin Panów urzędników ze wszystkich działów.

Uczestniczki kursów nie ponoszą żadnych kosztów. Siedzibą Komitetu Społecznego jest Warszawa, ul. Myśliwiecka Nr. 3 telefon 9-85-40.

Kalendarz-Informator

PRAWNICZY na 1936 rok

pod redakcją **mgr. Jerzego Kurcyusza**
str. 200, w płóciennej oprawie: **Cena 2.40**

ULGOWE KUPONY NA KSIĄŻKI PRAWNICZE!

Do nabycia w Dziale Prawno-Ekonomicznym Księgarni Rolniczej w Warszawie. Mazowiecka 10 oraz innych większych księgarniach w miastach wojewódzkich.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, Miodowa 11. Telefon 2-07-61
KONTO P. K. O. 15.055 (Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki R. P., Zarząd Główny).

Prenumerata: rocznie — 20 zł., kwartalnie — 5 zł., miesięcznie — 2 zł., numer pojedyńczy — 1 zł.
Cena ogłoszeń: strona — 150 zł., 1/2 str. — 75 zł., 1/4 str. — 40 zł., 1/8 str. — 25 zł., drobne 10 gr. od wyrazu
Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Wydawca: ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI R. P. ZARZĄD GŁÓWNY.
Redaktor i kierownik pisma: Emil Preiss.

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka, Warszawa, ul, Żelazna 56, tel. 5-22-05.